

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen yrittäjäläkeläisten vakuutusmaksujärjestelmien tehostamisesta

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 156/1997 vp yrittäjäläkeläisten vakuutusmaksujärjestelmien tehostamisesta. Edus-

kunta, jolle sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta on antanut asiasta mietintönsä n:o 17/1997 vp, on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

yrittäjien eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun yrittäjien eläkelain (468/1969) 2 §:n 2 momentti, 7 §:n 4 momentti sekä 12 ja 14 §, sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 2 momentti laissa 211/1986, 7 §:n 4 momentti laissa 562/1993 ja 12 § osaksi laissa 392/1976 ja 317/1995, seuraavasti:

2 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettu vakuutus voidaan ottaa takautuvasti kulumassa olevalta ja sitä välittömästi edeltäneeltä viideltä kalenterivuodelta. Vakuutusta ei saa ottaa yrittäjän kuoleman jälkeen, ellei eläketurvakeskus kuolinpesän osakkaan hakemuksesta erityisestä syystä toisin päättää.

7 §

Eläkkeen perusteena oleva työtulo saadaan jakamalla vahvistettujen ja työntekijäin eläkelain 9 §:n mukaisesti tarkistettujen työtulojen yhteismäärä vastaavalla ajalla. Jos eläkelaitoksen oikeus vakuutusmaksun saamiseen on menetetty 12 §:n 5 momentin mukaisesti, vähennetään siltä kalenterivuodelta, jolta vakuutusmaksu on vanhentunut, eläkkeen perusteena olevaa työtuloa ottaen huomioon saamatta jääneet vakuutusmaksut siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään. Jos yrittäjälle on vahvistettu työtuloa 23 vuoden iän täyttämisen jälkeiseltä ajalta, eläkkeen perusteena olevaa työtuloa määrätessä jätetään sanotun iän täyttämistä edel-

täneet työtulot ja vastaava aika huomioon ottamatta.

12 §

Jos yrittäjä on laiminlyönyt tämän lain mukaisen vakuutuksen ottamisen eikä kehoituksen saatuaan korjaa laiminlyöntiään eläketurvakeskuksen määräämässä kohtuullisessa ajassa, eläketurvakeskus ottaa vakuutuksen yrittäjän puolesta (*pakkovakuuttaminen*). Tällöin eläkelaitos vahvistaa hankitun selviytyksen tai sen puuttuessa arvion perusteella yrittäjälle työtulon ja perii vakuutusmaksun, jonka eläkelaitos voi laiminlyönnin ajalta korottaa enintään kaksinkertaiseksi. Tarkemmat ohjeet korotuksen määräämisestä antaa eläketurvakeskus.

Jos yrittäjä on laiminlyönyt vakuutusmaksun suorittamisen, eläkelaitoksella on oikeus periä sille suorituksen viivästymisen ajalta korkolain (633/1982) 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukainen vuotuinen viivästyskorko.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua laiminlyönnin sattuessa työtuloa ei saa vahvistaa pitemmältä ajalta takautuvasti kuin kulu-

massa olevalta ja sitä välittömästi edeltäneeltä kahdelta kalenterivuodelta. Jos vakuuttamisvelvollisuus on laiminlyöty tätä aikaisemmalta ajalta, oikeus tämän lain mukaiseen eläkkeeseen on tältä osin menetetty. Yrittäjän ilmoituksesta eläkelaitos voi kuitenkin vahvistaa hänelle työtulon kolmelta edellä mainittuja kalenterivuosia edeltävältä kalenterivuodelta. Vakuutus tulee voimaan mainitulta ajalta vain, jos yrittäjä suorittaa tältä ajalta vahvistetun työtulon perusteella määrätyn vakuutusmaksun kuuden kuukauden kuluessa työtulon vahvistamista koskevan päätöksen antamisesta.

Jos yrittäjä on pakkovakuutettu, häneen ei sovelleta 9 §:n 2 momenttia.

Vakuutusmaksu on perittävä maksuvelvoiselta viimeistään maksuunpanovuotta välittömästi seuraavan viiden kalenterivuoden kuluessa. Muutoin oikeus maksun saamiseen on menetetty. Eläkkeensaajan maksamatta jääneet vakuutusmaksut voidaan vähentää eläkkeestä siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

14 §

Edellä 1 §:n 5 momentissa ja 3 §:ssä tarkoitettuihin eläketurvakeskuksen päätöksiin sekä 7 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin eläkelaitoksen päätöksiin saa hakea muutosta ja päätöksen poistamista siten kuin työntekijäin eläkelaisissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1998.

Lain 7 §:n 4 momenttia sovellettaessa työtuloa ei vähennetä vuodelta 1992 eikä sitä edeltävältä ajalta.

Lain 12 §:n 1 momenttia sovelletaan vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyöntiä koskeviin päätöksiin, jotka annetaan 1 päivänä tammikuuta 1998 tai sen jälkeen.

Lain 12 §:n 3 ja 4 momenttia sovelletaan yrittäjään, jolle eläketurvakeskus ottaa 12 §:n 1 momentin nojalla pakkovakuutuksen.

Laki

maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) 3 §:n 2 momentti, 8 i §:n 1 momentti ja 12 §:n 1—4 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 2 momentti laissa 210/1986, 8 i §:n 1 momentti laissa 1312/1989 sekä 12 §:n 2 momentti laissa 318/1995, 3 momentti laissa 391/1976 ja 4 momentti laissa 331/1985, seuraavasti:

3 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettu vakuutus voidaan ottaa takautuvasti kulumassa olevalta ja sitä välittömästi edeltäneeltä viideltä kalenterivuodelta. Vakuutusta ei saa ottaa yrittäjän kuoleman jälkeen, ellei maatalousyrittäjien eläkelaitos kuolinpesän osakkaan hakemuksesta erityisestä syystä toisin päättä.

8 i §

Eläkkeen perusteena oleva työtulo saadaan jakamalla vahvistettujen ja työntekijäin eläkelain 9 §:n mukaisesti tarkistettujen työtulojen yhteismäärä vastaavalla ajalla. Jos eläkelaitoksen oikeus vakuutusmaksun saamiseen on menetetty 12 §:n 4 momentin mukaisesti, vähennetään siltä kalenterivuodelta, jolta vakuutusmaksu on vanhentunut, eläkkeen perusteena olevaa työtuloa ottaen huomioon saamatta jäänyt vakuutusmaksu siten

kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

12 §

Jos maatalousyrittäjä on laiminlyönyt tämän lain mukaisen vakuutuksen ottamisen eikä kehotuksen saatuaan korjaa laiminlyöntiään maatalousyrittäjien eläkelaitoksen määräämässä kohtuullisessa ajassa, maatalousyrittäjien eläkelaitos vahvistaa hankkimansa selvityksen tai sen puuttuessa arvion perusteella työtulon ja perii vakuutusmaksun (*pakkovakuuttaminen*). Eläkelaitos voi laiminlyönnin ajalta korottaa vakuutusmaksun enintään kaksinkertaiseksi.

Jos maatalousyrittäjä on laiminlyönyt vakuutusmaksun suorittamisen, eläkelaitoksella on oikeus periä sille suorituksen viivästymisen ajalta korkolain (633/1982) 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukainen vuotuinen viivästyskorke.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun laiminlyönnin sattuessa työtuloa ei saa vahvistaa pitemmältä ajalta takautuvasti kuin kulumassa olevalta ja sitä välittömästi edeltäneeltä kahdelta kalenterivuodelta. Jos vakuuttamisvelvollisuus on laiminlyöty tätä aikaisemmalta ajalta, oikeus tämän lain mukaiseen eläkkeeseen on tältä osin menetetty. Maata-

lousyrittäjän ilmoituksesta eläkelaitos voi kuitenkin vahvistaa työtulon kolmelta edellä mainittuja kalenterivuosia edeltävältä kalenterivuodelta. Vakuutus tulee voimaan mainitulta ajalta vain, jos maatalousyrittäjä suorittaa tältä ajalta vahvistetun työtulon perusteella määrätyn vakuutusmaksun kuuden kuukauden kuluessa työtulon vahvistamista koskevan päätöksen antamisesta.

Vakuutusmaksu on perittävä maksuvelvolliselta viimeistään maksuunpanovuotta välittömästi seuraavan viiden kalenterivuoden kuluessa. Muutoin oikeus maksun saamiseen on menetetty. Eläkkeensaajan maksamatta jääneet tämän lain ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) mukaiset vakuutusmaksut voidaan vähentää eläkkeestä siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1998.

Lain 8 i §:n 1 momenttia sovellettaessa työtuloa ei vähennetä vuodelta 1992 eikä sitä edeltävältä ajalta.

Lain 12 §:n 3 momenttia sovelletaan maatalousyrittäjään, jolle maatalousyrittäjien eläkelaitos ottaa 12 §:n 1 momentin nojalla pakkovakuutuksen.

Helsingissä 22 päivänä lokakuuta 1997
